

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**Полтавський державний аграрний університет**

**Кафедра обліку і оподаткування**

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ  
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-  
практичної конференції**

1



**ПОЛТАВА 2022**

УДК 657

*Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:*  
Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції.  
м. Полтава, 27 жовтня 2022 р. Полтава, 2022. 1496 с.

### ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

**Голова організаційного комітету:**

**КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

**Секретар організаційного комітету:**

**ЛЕГА ОЛЬГА** – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

**Члени організаційного комітету:**

**ВНУКОВА НАТАЛІЯ**, д.е.н., професор, професор кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету, провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрнУ, заслужений економіст України

**ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА** – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

**ЄРШОВА НАТАЛІЯ** - д.е.н, професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

**МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР** - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

**МУРАВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР** - д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету

**ПЕРЕРВА ПЕТРО** - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

**СЛАВКОВА ОЛЕНА** - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

**СУК ПЕТРО** - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

**ГУБАРИК ОЛЬГА** - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

**ПРОКОПИШИН ОКСАНА** – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

**ПРИЙДАК ТЕТЯНА**– к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, завідувач відділу з питань інтелектуальної власності Полтавського державного аграрного університету

**ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА** – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю

© Автори, 2022

© Кафедра обліку і оподаткування, 2022

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

**ТЮТЮННИК Ю. М.**, к.е.н., доцент,  
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,  
*Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава*

## **ТЕНДЕНЦІЇ ОПОДАТКУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ**

Через повномасштабну військову агресію росії туристичний сезон в Україні у 2022 році буде найважчим за всю історію нашої Незалежності. Частина території України або окупована, або перебуває в зоні активних бойових дій і жодна туристична діяльність там просто неможлива. Інша частина – західні та центральні області – переважно функціонують як прихисток для тих українців, які змушені були покинути свої домівки через агресію рф.

За інформацією Державного агентства розвитку туризму за перші шість місяців 2022 р. порівняно з аналогічним періодом 2021 р. державний бюджет України недоотримав 25,7 % податків від туристичної галузі: відповідно 809,4 млн. грн проти 1088,9 млн. грн. Загальна кількість платників податків, які займаються туристичною діяльністю, за перше півріччя війни скоротилася на 16,8 % (із 19161 до 15933), у тому числі кількість юридичних осіб – на 24,5 % (із 5789 до 4370), а фізичних – на 13,5 % (із 13372 до 11563) [2].

Найбільша сума надходжень до держбюджету за перші шість місяців 2022 р. сплачена готелями та санаторіями – майже 460,5 млн. грн, але це на 30,8 % менше порівняно з першим півріччям 2021 р. Також зменшилася на 59,0 % сума сплаченого податку від діяльності турбаз, кемпінгів, дитячих таборів відпочинку – 73,0 млн. грн проти 178,0 млн. грн за аналогічний період 2021 р. Зафіксовано і спад на 21,3 % платежів до бюджету від діяльності туристичних операторів, які сплатили за перше півріччя 2022 р. лише 83,4 млн. грн податків, тоді як за аналогічний період у 2021 р. ними було сплачено 106 млн. грн.

Водночас зафіксований приріст на 39,0 % сплаченого податку від діяльності пансіонатів та гуртожитків, що використовуються як тимчасовий прихисток для людей, які вимушені були покинути свої домівки через війну. Також приріст податків зафіксований від діяльності туристичних агентств, які принесли до держбюджету на 41,0 % коштів більше, ніж за аналогічний період торік. Із чим це може бути пов'язано? Аналітики схиляються до того, що в звітний період увійшли два перші довоєнні місяці року, для яких характерні ранні бронювання на новорічні та різдвяні свята [2].

Якщо проаналізувати структуру надходжень до бюджету кожного КВЕД у галузі туризму, то на діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування припадає 56,9 % сплачених податків, діяльність туристичних агентств – 17,5 %, діяльність туристичних операторів – 10,3 %, діяльність засобів розміщування на період відпустки та іншого тимчасового проживання – 9,0 %, діяльність інших засобів тимчасового розміщування – 6,2 %.

Найбільші суми сплачених податків за перше півріччя 2022 р. продемонстрували м. Київ (222,8 млн. грн) та Львівська (129,9 млн. грн), Івано-

Франківська (106,2 млн. грн), Київська (63,2 млн. грн) й Одеська (42,8 млн. грн) області. При цьому приріст продемонстрували Івано-Франківська (63,4 %), Львівська (51,2 %) та Київська (16,4 %) області. Якщо ж взяти м. Київ та Одеську область, то тут відбувся помітний спад: відповідно на 33,9 і 82,3 %.

Як зазначає голова Державного агентства розвитку туризму Мар'яна Олеськів, на територіях західних і центральних областей частково поновили свою роботу туроператори, які спеціалізуються на внутрішньому туризмі. Можна констатувати, що українці потроху почали дозволяти собі короткі подорожі країною з метою перезавантаження, відновлення працездатності та психологічного спокою. А це дає поштовх цілому ланцюжку суміжних галузей – перевізникам, рестораторам, виробникам крафтової продукції й у підсумку допомагає українській економіці працювати задля перемоги [2].

Попри збитки, яких зазнала туристична галузь України через війну, за перші шість місяців 2022 р. сума туристичного збору склала 89420 тис. грн, що на 28,8 % більше в порівнянні з аналогічним періодом 2021 р. – тоді до бюджету надійшло 69453 тис. грн [1].

До ТОП-5 лідерів за сплатою туристичного збору увійшли м. Київ та 4 області. Столиця поповнила свій бюджет більше ніж на 20 млн. грн. Найбільше зростання у порівнянні з аналогічним періодом 2021 р. зафіксоване у Львівській області – на 93 %. До бюджетів громад цього регіону надійшло 19774 тис. грн. В Івано-Франківській області сума турзбору зросла на 76,4 % і склала 9047 тис. грн. Закарпатська область заробила 8872 тис. грн турзбору, що на 44 % більше ніж за аналогічний період торік. Київська область за перші шість місяців поточного року сплатила до бюджету 4694 тис. грн, але це на 23 % менше, ніж за перше півріччя минулого року.

Найбільший приріст за перше півріччя 2022 р. зафіксований у семи областях, шість з яких знаходяться на заході України. Найбільше зростання у порівнянні з аналогічним періодом 2021 р., крім Львівської, Івано-Франківської та Закарпатської областей, зафіксоване на Тернопільщині – 45 %, Хмельниччині – 16 %, Кіровоградщині – 5 % та у Чернівецькій області – 3 %.

На думку Мар'яни Олеськів, подібне зростання – доказ того, що більшість українців, рятуючись від бомбардувань і не бажаючи опинитися в окупації, в перші місяці війни вимушені були покинути свої домівки в східних та південних регіонах і перебратися у більш безпечні області на заході України. До кінця 2022 р. очікується тенденція зниження туристичного збору, який, скоріш за все, вийде на рівень минулого року [1].

#### Список використаних джерел:

1. Турзбір в Україні за перше півріччя 2022 року зріс майже на 29 % / Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/turzbir-v-ukrayini-za-pershe-pivrichchya-2022-roku-zris-mayzhe-na-29>.
2. Через війну надходження до держбюджету від тургалузі скоротилися майже на 26 % / Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/chez-viynu-nadhodzhennya-do-derzhbyudzhetu-vid-turgaluzi-skorotilisya-mayzhe-na-26>.

## Наукове видання

# «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»

*Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*

27 жовтня 2022 р.

м. Полтава

1496

Відповідальна за випуск, головний редактор: Лега О. В., к.е.н., доцент,  
професор кафедри обліку і оподаткування

Комп'ютерна верстка: Лега О. В., к.е.н., доцент, професор кафедри  
обліку і оподаткування

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за  
підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних,  
галузевої термінології, інших відомостей.